

נערה שנתפתה פרק רביעי כתובות

מ.מ.

עין משפט נר מצוה

כג א מ"י פ"א מהל'
נדרים הל' ככ ט"ז ע"ב
ו"ד ס"י רלד סע"י ז':

תוספות ר"ד

מתני' האב אינו חייב
במונות בתו זה מדרש
דרש רב"ע פ"י ביום
שמיתו נשיא בכרם
שביכנה פ"י בתוך הישיבה
וע"ש שהיו יושבים שורות
שורות נקראין כרם: הבנים
יירשו והבנות זיונו מה
הבנים אינן יורשים אלא
לאחר מיתת אביהן אף
הבנות אינן יורשות אלא
לאחר מיתת אביהן. פי'
אפי"ה דבתנאי כתובה כתוב
סתם בנין נקבין יהווןין
ליכי מינאי יהווןין יתבין
בבית ומיתונו מנכסי
עז דיתנבן לגבירין פי'
ומשמע אפילו בחייו.
אפי"ה לא הוי האי תנאה
אלא לאחר מיתת יולין
לה ר"א מתני' אביהן
דמה תנאי דבנים אינו
יורא לאחר מיתת דהא
לא הוי אלא לאחר מיתת
אבל בחייו לא מחייב ואין
אשתו יכולה לכופו לזון

א) ימות פ"ו. ב) פנהדיון
ס"ו: א) ב"ב קלא':
ד) [תוספתא פ"ד ע"ג]
ז"ב קמ"א. ה) [ע"ש]
זה דעסקי בתורה לתא
בתוספתא ובי"ב הרש"ד
ב"ב: ז"ב קמ"א דעסקי
באורייתא ולא לתולו פירוש
הוא וז"ל מן הכרייתא.
ו) [לעיל מה: א] ז) [דברים
כ"ב, ח] ז) [במדבר ל"ג, ט] ז) [דף
מת: א] ח) [בבב"ב כח, א]
ט) [ב"ב קלא': א]

תורה אור השלם

1. ונדר אלקמה וגרושה
כפ אשר אסרה על
נפשה יקום עליה:
במדבר ל' ד

מוסף רש"י

והלא מוצאת מכלל
אב ר"י. ומי יפר לה
(יבמות פ"ג.) בית אביה
של זו. הואיל ולא יתא
לגמרי ויכול האב להפר,
או בית בעלה של זו.
וכי היא כשאל אלמה
ואין האב מפר, לכן יא
מקלה הוא לומר לן כיון
שקלה פי' (שם.) הבא
על נערה המאורסה
אינו חייב. סקילה, עד
שהיא נערה. אבל קטנה
שקדשה אביה האב עליה
בקטנותה אינו חייב. ופוגמת דמנאי היא אינה
למ"ד בתק ואינה אלא
פטור לגמרי. (פנהדיון
ס"ו.) בתולה, ולא צויה,
מאורסה, ולא טאה,
ואפילו נכנסה לחופה
ואף נבעלה דקרינא ביה
כתולה, מיהו לא קרינא ביה
מאורסה (שם.) למעוטי
מפר האב לשלוהי
הבעל. וימתה דכך
(שם.) אף הבנות אינן
ניזונות אלא לאחר
מיתת אביהן. ונחין
אין סופין אמו לזון
את בניו, אלא כפינן
ליה אסתא ב"י (רשב"ם)
ב"ב קלא': ועי' לקט
ס"ט.) מצוה לזון את
הבנות. משום ומשכנן לא
תעלה, ומיהו חובה הוא
ליתא, כדתנן אינו חייב
במונות בתו ואין מחייבין
אותו לזון בניו ונעוטי
כדאמרין (לקמן) דלמיתן
ליה יארוז ליה ואינו
מתא שדלא (רשב"ם ב"ב
קמ"א.) דעסקי בתורה.
ולא לתולו, פירוש הוא
ואינו מן בכרייתא (שם.)

הכי גרסינן ואימא היכא דהדרא לני נשא סהדר למילתא קמייהא. מי הויה כמי שלא נמסרה. צעיר בעלמא היא ואינה קושיא כל כך אלא דקמיני מתני' הרי היא צרעות הבעל ומשמע ואפי' חזרה מן הדרך לזית אביה כבר יאלה מרשות האב וכיון דלא נפקא לני' מסירת שלוחין אלא מקרא דצית אביהו) אימא היכא דהדרא לני נשא אביה קרינן ציה ואם זימתה תהא צסקילה: **וכר פסקה תנא דזי רבי ישמעאל.** דלא הדרא למילתא קמייתא למיהו כמי שלא נמסרה: **מה תלמוד לומר.** למה הוצרך לכתוב יקום עליה וכי מי יפר לה והלא לא נאמרו מפיריה אלא אביה צתה וזו בעל לא יקום ובעלה משניסת וכו' שנתארמלה משניסת מוצאת מכלל אב ומכלל בעל: **אלא הרי שמוסר ר'י.** כלומר לא צה הכבוד לאלמנה ולגרושה מן השואלין דהא כמי צה) אס צית אישה נדרה אישה יפירונו והרי אין אישה קייס אלא לאלמנה ע"י מסירת שלוחין שעד עכשיו על פי' פירשו לן הכתובים אלא משפט נודרת צית אביה ומשפט נודרת צית אישה וזו שנדרה דכך משמסרה לשלוחין אין אני יודע היאך אני קורא צה אס צית אביה אס צית אישה לפיכך צה כתוב זה ולמדך שלא תקרא לה צית אביה אלא צית אישה ולא נתרוקנה רשות לא צה ציתתו של בעל שזכר אינו יכול להפר אלמא לא הדרא למילתא קמייתא דאלו נתארמלה מן האירוסין עד שלא נמסרה לשלוחין תנן במסכת נדרים (דף ע.) מת הבעל נתרוקנה רשות לא צה וילפינן לה מקראי: **אף אין נמי טיניא.** צמתניתין כי היא דקרינא ביה דתינא לעיל(ט) הרי זו צתק: **מאורסה ולא נשאה.** נכנסה לחופה וע"פ שלא נבעלה דאי נבעלה הא תנא ליה צתולה: **נכנסה לרשות הבעל בעלמא.** תנן ולא תנן צה נכנסה לחופה: **בתני' האב אינו חייב במונות בתו.** בחייו. ובגמ' מפרש אמאי נקט צתו: **זה מדרש דרש ר' אלעזר צ"ע.** צתו שמהו נשאה) הרי זו צתק: **צתו צתו על שם שהיו יושבין שורות שורות ככרס: הצנים יירשו והצנות זיונו.** שתי תקנות תקנו צ"ד צתנאי כתובה הצנים יירשו כתובת בנין דכרין דתנן דתנינן לזי מיתת אביהן או ר' יוחנן בן ברוקא אומר בניו מצוה לזון את הבנות לאו ואלו אינן ניזונין מני מתניתין או רבי מאיר הא אומר בניו מצוה או רבי יהודה ר' יוחנן בן ברוקא אומר חובה לזון את הבנות לאחר מיתת אביהן אבל בחיי אביהן אלו ואלו אינן ניזונין מני מתניתין או רבי מאיר הא אומר בניו מצוה או רבי יהודה ר' יוחנן בן ברוקא אומר בניו מצוה או רבי יהודה ר' יוחנן בן ברוקא אפי' מצוה נמי ליכא איבעית אימא רבי מאיר רבי יוחנן בן ברוקא איבעית אימא ר' מאיר והכי קאמר האב אינו חייב במונות בתו והוא הדין לבנו הא מצוה בביתו איכא קל וחומר לבנים והאי דקתני בתו הא קמ"ל דאפילו

ואימא הני מילי היכא דלא הדרא לני נשא. נראה לר"י דהכי פריך מנ"ל דלייתר צית אביה למעוטי מסר האב לשלוחי הבעל דלמא תרוייהו צריכי לנכנסה לחופה ולא נבעלה דאי לא כתב אלא חד ה"א ה"מ היכא דלא הדרא לני נשא אלא אלא אלא אימא דמהדר אס צית אביהו) אימא היכא דהדרא לני נשא אביה קרינן ציה ואם זימתה תהא צסקילה: **וכר פסקה תנא דזי רבי ישמעאל.** דלא הדרא למילתא קמייתא למיהו כמי שלא נמסרה: **מה תלמוד לומר.** למה הוצרך לכתוב יקום עליה וכי מי יפר לה והלא לא נאמרו מפיריה אלא אביה צתה וזו בעל לא יקום ובעלה משניסת וכו' שנתארמלה משניסת מוצאת מכלל אב ומכלל בעל: **אלא הרי שמוסר ר'י.** כלומר לא צה הכבוד לאלמנה ולגרושה מן השואלין דהא כמי צה) אס צית אישה נדרה אישה יפירונו והרי אין אישה קייס אלא לאלמנה ע"י מסירת שלוחין שעד עכשיו על פי' פירשו לן הכתובים אלא משפט נודרת צית אביה ומשפט נודרת צית אישה וזו שנדרה דכך משמסרה לשלוחין אין אני יודע היאך אני קורא צה אס צית אביה אס צית אישה לפיכך צה כתוב זה ולמדך שלא תקרא לה צית אביה אלא צית אישה ולא נתרוקנה רשות לא צה ציתתו של בעל שזכר אינו יכול להפר אלמא לא הדרא למילתא קמייתא דאלו נתארמלה מן האירוסין עד שלא נמסרה לשלוחין תנן במסכת נדרים (דף ע.) מת הבעל נתרוקנה רשות לא צה וילפינן לה מקראי: **אף אין נמי טיניא.** צמתניתין כי היא דקרינא ביה דתינא לעיל(ט) הרי זו צתק: **מאורסה ולא נשאה.** נכנסה לחופה וע"פ שלא נבעלה דאי נבעלה הא תנא ליה צתולה: **נכנסה לרשות הבעל בעלמא.** תנן ולא תנן צה נכנסה לחופה: **בתני' האב אינו חייב במונות בתו.** בחייו. ובגמ' מפרש אמאי נקט צתו: **זה מדרש דרש ר' אלעזר צ"ע.** צתו שמהו נשאה) הרי זו צתק: **צתו צתו על שם שהיו יושבין שורות שורות ככרס: הצנים יירשו והצנות זיונו.** שתי תקנות תקנו צ"ד צתנאי כתובה הצנים יירשו כתובת בנין דכרין דתנן דתנינן לזי מיתת אביהן או ר' יוחנן בן ברוקא אומר בניו מצוה לזון את הבנות לאו ואלו אינן ניזונין מני מתניתין או רבי מאיר הא אומר בניו מצוה או רבי יהודה ר' יוחנן בן ברוקא אומר בניו מצוה או רבי יהודה ר' יוחנן בן ברוקא אפי' מצוה נמי ליכא איבעית אימא רבי מאיר רבי יוחנן בן ברוקא איבעית אימא ר' מאיר והכי קאמר האב אינו חייב במונות בתו והוא הדין לבנו הא מצוה בביתו איכא קל וחומר לבנים והאי דקתני בתו הא קמ"ל דאפילו

לכו כשהיא צדך וקשה לר"י דהא מלונות צית אביה נפקא וגמרינן נדרים מהתם ונראה דלענין חזרה כשנתארמלה או נתגרשה איצטרך למילף מהכא: **ונדר אלקמה וגרושה מה תלמוד לומר.** תימה דאיצטרך לכדדרשינן צפרק צתרא דנדרים (דף פ"א): **קל וחומר לבנים דעסקי באורייתא.** ולקמן צפרק צתרא (דף ק"א: ו) גזי אדמונן דפרין דעסקי צאורייתא ירית דלא עסיק צאורייתא לא ירית לענין ירושה דאורייתא ודאי איכא למיפרך דאין לנו לגזור לו מה שזכתה לו תורה אלא הכא קאמר דלא מממרינן צאמו שעוסק צתרה ומפרסין ליה כדי שיעסקו צתרה: כשהם

היאך אני קורא בה. מתוך פירוש הקונטרס משמע דאיצטרך ליה למגמר אס היא צרעות האב אס לאו כשהיא צדך וקשה לר"י דהא מלונות צית אביה נפקא וגמרינן נדרים מהתם ונראה דלענין חזרה כשנתארמלה או נתגרשה איצטרך למילף מהכא: **ונדר אלקמה וגרושה מה תלמוד לומר.** תימה דאיצטרך לכדדרשינן צפרק צתרא דנדרים (דף פ"א): **קל וחומר לבנים דעסקי באורייתא.** ולקמן צפרק צתרא (דף ק"א: ו) גזי אדמונן דפרין דעסקי צאורייתא ירית דלא עסיק צאורייתא לא ירית לענין ירושה דאורייתא ודאי איכא למיפרך דאין לנו לגזור לו מה שזכתה לו תורה אלא הכא קאמר דלא מממרינן צאמו שעוסק צתרה ומפרסין ליה כדי שיעסקו צתרה: כשהם

הוא: **אין נונין.** אפילו מצוה אין כאן: **האמר צנים נמי מצוה.** ולא חובה: **אפילו מצוה ליכא.** לא צנים ולא צנות: **איבעית אימא רבי מאיר והכי קאמר ר'י.** כלומר בתו דנקט לאו למידק הא צנו חייב אלא משום דרבי מאיר עדיף ליה צנו אי נקט אינו חייב במונות צנו הוא אמרינא צנו הוא דחובה ליכא מצוה איכא אלא בתו אפילו מצוה ליכא להכי צתו אינו חייב צתו למימרה דמנוה מיהא איכא ויה"ה לצנו חובה מיהא ליכא: דאפי'